

Zařazování žáků středních škol a konzervatoří

Žáci, kteří se vzdělávají na středních odborných školách na Ukrajině je možné zařadit do příslušného ročníku střední odborné školy v ČR. Jedná se o uchazeče ve věku 15–19 let.

Vzdělávací systém Ukrajiny pro střední vzdělávání najdete [zde](#) včetně [základního schématu českého vzdělávacího systému s ukrajinským vzdělávacím systémem](#).

Ukrajinské zdroje k distančnímu vzdělávání jsou [zde](#).

Ředitel školy může v souladu s [§ 63 zákona č. 561/2004 Sb.](#), o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, dále jen „školský zákon“ uchazeče přijmout do vyššího než prvního ročníku vzdělávání ve střední škole a konzervatoři po posouzení dokladů z jeho předchozího vzdělávání. Protože školský zákon umožňuje přestup mezi středními školami jen na území České republiky, **nemají** tito uchazeči **možnost přestoupit** ke studiu ve střední škole ze zahraniční střední školy. Nově se proto v těchto případech řediteli školy v souladu s [§ 4 odst. 1 zákona č. 67/2022 Sb.](#), o opatřeních v oblasti školství v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaných invazí vojsk Ruské federace, dále jen „o zvláštních pravidlech v oblasti školství“ **umožňuje přijmout a zařadit uchazeče, kterému bylo uděleno zvláštní vízum, i do probíhajícího 1. ročníku**. Vždy musí být splněna podmínka ukončení povinné školní docházky, která je pro tyto účely i u uchazečů cizinců splněna absolvováním devíti školních roků povinné školní docházky. Její splnění se posuzuje podle českých právních předpisů. MŠMT doporučuje ředitelům upustit od požadavku úředního překladu dokumentů od účastníků řízení. V případě potřeby je možné využít služeb Národního pedagogického institutu ČR, viz [Tlumočnické a překladatelské služby](#).

Uchazeči z Ukrajiny, kterým je uděleno zvláštní vízum, nemusí mít k dispozici všechny dokumenty, které jsou nezbytné k posouzení předchozího vzdělávání, například hodnocení uchazeče na výročním vysvědčení. Proto se v [§ 5 odst. 3 zákona č. 67/2022 Sb.](#), o zvláštních pravidlech v oblasti školství, umožňuje **čestným prohlášením** nahradit zcela nebo z části doklady prokazujícími předchozí vzdělávání uchazeče, pokud tyto doklady nemá k dispozici.

Čestné prohlášení tak bude například obsahovat informaci o tom, ve kterých předmětech a jakým počtem bodů byl žák hodnocen. Tím se zároveň doloží splnění povinné školní docházky jako podmínky přijetí na střední školu.

Pro účely přijímacího řízení je ředitel střední školy **povinen** převést hodnocení ze zahraniční školy na českou hodnotící škálu. Vzdělávání na Ukrajině je hodnoceno 12bodovým systémem, přičemž 12 je nejlepší známka a 1 nejhůřší. Převod na českou hodnotící škálu doporučujeme následující:

Klasifikační stupnice (Ukrajina)	Klasifikační stupnice (ČR)
12 – дванадцять / dvanadcjať	1
11 – одинадцять / odyndcjať	
10 – десять / desjať	
9 – дев'ять / devjať	2
8 – вісім / visim	
7 – сім / sim	
6 – шість / šist'	3
5 – п'ять / pjať	
4 – чотири / čotyry	
3 – три / try	4
2 – два / dva	
1 – один / odyn	5

Ředitel střední školy hodnotí splnění kritérií přijímacího řízení uchazečem podle hodnocení na vysvědčeních z předchozího vzdělávání, výsledků jednotné zkoušky, pokud je součástí přijímacího řízení, výsledků školní přijímací zkoušky, je-li stanovena, pohovorem ověřujícím znalost českého jazyka v elementární úrovni, případně dalších skutečností, které osvědčují vhodné schopnosti, vědomosti a zájmy uchazeče. Hodnocení žáků cizinců je tvořeno na základě redukovaného hodnocení, které neobsahuje výsledek testu z českého jazyka a literatury jednotné zkoušky a těch částí školní přijímací zkoušky, které ověřují znalost českého jazyka. Uchazeči jsou pak zařazeni do výsledného pořadí všech uchazečů na místo shodné s pořadím v rámci redukovaného hodnocení všech uchazečů.

Při zařazování uchazečů je vhodné, aby ředitel školy získal informaci, jaký diplom by uchazeč získal v případě, že by dokončil studium na Ukrajině a v jaké délce by studium probíhalo:

- Diplom **Диплом молодшого спеціаліста (Diplom mladšoho specialistu) nebo Диплом кваліфікованого робітника (diplom kvalifikovanoho robitnika)** -> obory vzdělání středního odborného vzdělávání.
- Diplom **Професіональний молодший бакалавр (Diplom profesional'noho mladšoho bakalavra)** -> obory středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou, pokud žák zahájil studium po 9. ročníku základní školy.

Pro uchazeče cizince platí podmínka doložení **zdravotní způsobilosti** pro daný obor vzdělání – to nelze nahradit čestným prohlášením. Uchazeči doloží zdravotní způsobilost pro daný obor vzdělání od lékaře působícího na území ČR. Cizinci mají v ČR nárok na zdravotní péči. Vzhledem k potenciálním obtížím (včetně časových a kapacitních) získat potvrzení o zdravotní způsobilosti je možné podání přihlášky i bez tohoto potvrzení. Doklad zdravotní způsobilosti je však nezbytné poté (v právní rovině jako náprava vad přihlášky) doplnit **nejpozději před vydáním rozhodnutí o přijetí**. Pokud by nebylo v době před vydáním rozhodnutí doloženo, je to důvod k zastavení řízení.

Jednotná přijímací zkouška

V přijímacím řízení ke střednímu vzdělávání pro školní rok 2022/2023 se lhůta pro podání žádosti cizincem o přijetí ke střednímu vzdělávání pro první kolo do oboru vzdělání s maturitní zkouškou prodlužuje do 5. dubna 2022 a do ostatních oborů vzdělání do 8. dubna 2022. V případě oborů vzdělání s maturitní zkouškou ředitel školy předá údaje Centru pro zjišťování výsledků ve vzdělávání do 8. dubna 2022. Pozvánku na přijímací zkoušku zašle ředitel školy uchazeči neprodleně po podání přihlášky. Pozvánka může být zaslána i digitálně.

První kolo přijímacího řízení do oborů vzdělání **s talentovou zkouškou** a do oborů vzdělání v konzervatoři je již ukončeno. Uchazeči cizinci mohou být do těchto oborů vzdělání přijímáni, pokud ředitel školy vyhlásí další kola přijímacího řízení a pokud uchazeči splní podmínky přijímacího řízení.

Žádost o přijetí za nezletilého uchazeče podává

- **zákonný zástupce žáka** (ust. § 183 odst. 7 školského zákona: „Zákonným zástupcem je pro účely tohoto zákona osoba, která je v souladu se zákonem nebo rozhodnutím soudu oprávněna jednat za dítě nebo nezletilého žáka.“. Podle ukrajinského práva může být zákonným zástupcem i prarodič, zletilý sourozenec, viz [informace MPSV, str. 2-3](#))
- osoba, která **má žáka svěřeného do péče**,
- obecný **opatrovník** (určený soudem),
- **ústavní zařízení**, do jehož péče je žák svěřen.

Zkouška z českého jazyka

Dle standardní platné právní úpravy dané školským zákonem platí podle [§ 20 odst. 4 zákona č. 561/2004 Sb.](#), školský zákon, že osobám, které získaly předchozí vzdělání ve škole mimo území České republiky, se při přijímacím řízení ke vzdělávání ve středních školách a v konzervatořích **promíjí na žádost**

přijímací zkouška z českého jazyka, pokud je součástí přijímacího řízení. Toto ustanovení zůstává v platnosti i pro uchazeče cizince.

Prominutí zkoušky z českého jazyka se týká jak jednotné, tak školní přijímací zkoušky, přičemž **žádost může být provedena do přihlášky** na zadní stranu do kolonky "Schopnosti, vědomosti, zájmy, talent uchazeče a další" **nebo na samostatném listu ve formě přílohy**. Schopnost vzdělávat se v českém jazyce se ověřuje pohovorem ověřujícím znalost českého jazyka v elementární úrovni, která je nezbytnou pro vzdělávání uchazeče v daném oboru vzdělání. U uchazečů cizinců je vhodné při hodnocení ústního pohovoru zohlednit jejich současnou situaci a délku pobytu na území České republiky. Výsledkem pohovoru je souhlasné či nesouhlasné stanovisko ke schopnosti studovat daný obor vzdělání.

Školní přijímací zkoušku pro uchazeče cizince musí škola upravit tak, aby ověřování znalosti českého jazyka probíhalo obdobným způsobem, jako je tomu v případě jednotné přijímací zkoušky.

Zkouška z matematiky

Uchazeči cizinci, kterým je na základě žádosti prominuta jednotná přijímací zkouška z českého jazyka a kteří prokazují znalost českého jazyka nezbytnou pro studium daného oboru vzdělání při pohovoru, konají jednotnou přijímací zkoušku ze vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace. Tuto zkoušku konají dle vlastního výběru v **jazyce českém, ukrajinském nebo anglickém**. Svou **volbu uvedou do přihlášky** na zadní stranu do kolonky "Schopnosti, vědomosti, zájmy, talent uchazeče a další", popř. do žádosti o prominutí zkoušky z českého jazyka.

V případě, že volba nebude uvedena, **vyzve ředitel školy uchazeče cizince k jejímu doplnění**. Ředitel školy akceptuje i volbu žáka učiněnou jiným způsobem, přičemž jednoznačně doporučujeme, aby k tomu škola měla písemný doklad – písemné sdělení žáka. Pokud by došlo k situaci, že žák neuvedl volbu, je podstatné, aby přesto bylo fakticky naplněno právo žáka konat jak jednotnou přijímací zkoušku, tak i zvolit jazyk, ve kterém zkoušku koná.

Časový limit a úlevy

Uchazečům cizincům se podle zákona **navyšuje časový limit** pro konání jednotné přijímací zkoušky nebo školní přijímací **zkoušky o 25 %**. Toto opatření je zakotveno přímo v tomto zákoně a uplatní se automaticky. Není proto nutné, aby tito uchazeči navštěvovali školské poradenské zařízení. Návštěva školského poradenského zařízení je nutná pouze, pokud uchazeč potřebuje uzpůsobení podmínek nad rámec tohoto opatření z důvodu svých jiných speciálních vzdělávacích potřeb.

Ředitel střední školy může na základě principu poskytnutí rovných podmínek na rovnoprávném základě s ostatními rozhodnout pro účely školní přijímací zkoušky u těchto uchazečů o využití **překladového slovníku**, a to opět i bez doporučení školského poradenského zařízení. **O takovém uzpůsobení se provede písemný záznam.**

Zápisový lístek

K potvrzení úmyslu uchazeče stát se žákem příslušného oboru vzdělání v dané střední škole slouží zápisový lístek. Uchazečům cizincům, kteří **nejsou žákem základní školy** v České republice, vydá na žádost uchazeče nebo jeho zákonného zástupce **zápisový lístek krajský úřad** příslušný podle místa pobytu na území České republiky, případně sídla školy, kam se uchazeč hlásí, pokud na území České republiky dosud nikde nepobývá. Při vydávání zápisového lístku **ověří krajský úřad totožnost uchazeče** nebo jeho zákonného zástupce. **Pokud je cizinec již žákem české základní školy, tak zápisový lístek vydá tato škola.**

Obsah vzdělávání ve střední škole a konzervatoři

Při vzdělávání žáka, který je cizincem, ředitel střední školy nebo konzervatoře za účelem adaptace této osoby na vzdělávání podle školského zákona může po dobu nezbytně nutnou zčásti nebo zcela nahradit vzdělávací obsah školního vzdělávacího programu jiným vhodným vzdělávacím obsahem podle potřeb žáka. Vhodný vzdělávací obsah podle potřeb žáka střední školy nemusí být v souladu se školním vzdělávacím programem a rámcovým vzdělávacím programem. Adaptace žáka slouží zejména k osvojení si základů českého jazyka tak, aby se cizinec mohl zapojit do běžného vzdělávání v českém jazyce.

Z důvodů změny vzdělávacího obsahu **není nutné ŠVP měnit**. Tímto opatřením budou realizovány změny, které se týkají pouze žáků cizinců, a to na přechodnou dobu. Doporučujeme zpracovat stručnou interní evidenci změn. Rozsah a podobu této interní evidence určí ředitel školy. Například na které předměty se škola zaměří při vzdělávání žáků cizinců, ze kterých předmětů budou žáci uvolněni. Za takový doklad je možné považovat například **vytištěný upravený rozvrh hodin žáků cizinců nebo zápis z jednání pedagogické rady o této úpravě**. Zároveň je třeba vést evidenci průběhu vzdělávání podle upraveného obsahu formou **zápisů v třídní knize**. Evidence změn a průběhu vzdělávání podle upraveného obsahu slouží k tomu, aby ředitel školy mohl pedagogům, nezletilým žákům a jejich zákonným zástupcům a zletilým žákům srozumitelně představit provedené změny a dále se jedná o podklad evidence financování pedagogické práce.

Zařazování do tříd a skupin a výuka českého jazyka

V adaptačním období je pro žáky cizince důležité posílit výuku českého jazyka, **který může nahradit učivo vzdělávacích oblastí a obsahových okruhů, které nemají dopad na profil absolventa** a které lze pro profil absolventa považovat za zbytné. Žáci cizinci nemusí absolvovat všechny předměty s ostatními spolužáky, ale může docházet k vytváření samostatných skupin v souladu s [§ 2 odst. 5 vyhlášky č. 13/2005 Sb.](#), o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři, ve znění pozdějších

předpisů. Naopak doporučujeme ponechání praktické přípravy, kde je možný nácvik praktických dovedností i za předpokladu nízké znalosti českého jazyka. Důležité je, aby po přijetí ke studiu byl těmto žákům umožněn adaptační proces k začlenění mezi vrstevníky, se kterými se mohou domlouvat například anglicky.

Nedostatečná znalost českého jazyka sama o sobě není důvodem k vyšetření cizince ve školském poradenském zařízení. Pro nejbližší vzdělávací období po nástupu do vzdělávání doporučujeme zajistit postupnou adaptaci cizince na české prostředí postupem podle [§ 3 zákona č. 67/2022 Sb.](#), o zvláštních pravidlech v oblasti školství, jazykovou přípravou a podpůrnými opatřeními 1. stupně. Teprve pokud tato opatření nepostačují, je vhodné situaci žáka konzultovat se školským poradenským zařízením, případně realizovat odbornou diagnostiku. Blíže viz [Doporučení pro školská poradenská zařízení](#).